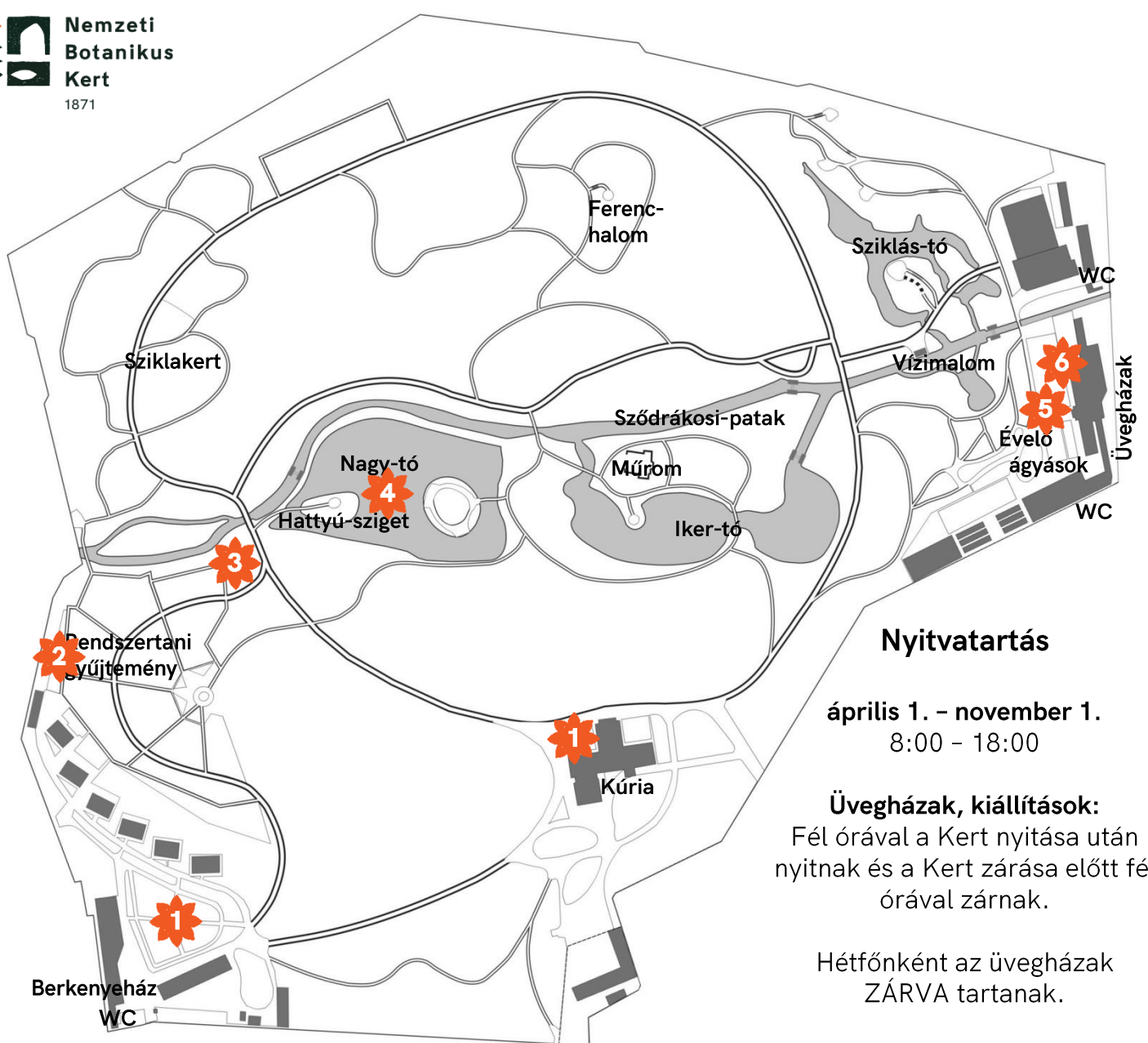

A hónap érdekességei

Nemzeti Botanikus Kert
Vácrátót

Dália (*Dhalia*)

Nyitvatartás

április 1. – november 1.
8:00 – 18:00

Üvegházak, kiállítások:
Fél órával a Kert nyitása után
nyitnak és a Kert zárása előtt fél
órával zárnak.

Hétfőnként az üvegházak
ZÁRVA tartanak.

www.botanikuskert.hu

 Térképes útmutatónk abban segít, hogy az aktuálisan virágzó fajok, vagy más időszakban látnivalók közül néhányat könnyedén megtaláljon Kertünkben.

Köszönjük, hogy az utakon maradnak!

Szent Mihály hava. A szeptember csendes hónap, már csak néhány ősszel nyíló fa és cserje virágzik, az őszi lombszínűződés pedig csak a hó vége felé kezdődik. Botanikus Kertünkben megindult az őszi maggyűjtés. A beérett terméseket illetve magokat begyűjtjük, tisztítjuk, majd év végén az évente kiadott magkatalógusunkban felkínáljuk őket közel 600 botanikus kertnek, akikkel nemzetközi magcsere kapcsolatban állunk.

1 Június közepétől egészen az első őszi fagyokig egygyári virágok színesítik a kertet. Az elmúlt évekhez hasonlóan több száz egygyári növény palántát ültettünk el az Örökzöldkertben és a Kúria melletti egygyári ágyásokban is. A szivárvány színeiben többek között **batáta** (*Ipomoea batatas*), **dália** (*Dhalia*), **díszgyertya** (*Gaura lindheimeri*), **báronyvirág** vagy büdöske (*Tagetes*), **díszcsalán** (*Coleus*), **nebáncsvirág** (*impatiens*), **lisztes zsálya** (*Salvia farinacea*), **kleopátra tűje** (*Cleome*), **kánna** (*Canna*), **sétányrózsa** (*Lantana*), **begónia** (*Begonia*) kerti fajtái pompáznak. Kék virágaival tűnik ki az **afrikai szerelemvirág** (*Agapanthus africanus*), lila színben pompázik az **ernyős verbéna** (*Verbena bonariensis*).

2 A rendszertani gyűjteményben pompáznak a fészkesek (*Compositae*) családjába tartozó **dáliák** (*Dhalia*). Lágyszárú növények, 28 fajuk a közép-amerikai hegyvidékeken él. Ismerünk köztük fásodó szárú, magas évelőket, kúszó és fánlakó növényeket is. Gumós gyökerük nagy mennyiségű inulint raktároz, mely a növények tartaléktápanyagaként szolgál. Gumóik miatt már a prekolumbián idők óta termesztik a dáliákat. Az aztékok dísznövényként is régóta ültetik és gyógyhatását is ismerték a cukorbetegség kezelésére. A 10 méterre is megnövő *Dahlia imperialis* üreges szárát forrásvíz levezetésére használták a hegyekből a falvakba. A ma ismert, közel 20 ezer, szebbnél szebb kerti fajta hibrid eredetű. Az 1840-es években Európán végigsöprő dáliamánia vetekedett a 17. századi tulipánőrülettel, az új fajtákért vagyonokat fizettek.

3 Dendrológiai gyűjteményünk egyik igazi különlegessége a **hétfüvirág-cserje** (*Heptacodium miconioides*). Ez a mutatós cserje csak a múlt század eleje óta ismert a nyugati botanikusok körében, mióta E.H.Wilson angol botanikus és híres „növényvadász” 1907-ben felfedezte a közép-kínai Hupei tartomány erdősegeiben. Nemcsak ősszel, apró, krémfehér, illatos virágainak nyílásakor tűnik fel, hanem különleges, keresztben átellenesen álló, három párhuzamosan futó ér mentén megtörő, sötétzöld levelei az egész vegetációs időszakban vonzóvá teszik.

4 A Nagy-tóban megkezdte virágzását az **indiai lótusz** (*Nelumbo nucifera*), mely a vízi életmódhoz remekül alkalmazkodott növény. Iszapban kúszó gyöktörzsében és levélnyelében szellőzőjáratok vannak. A víz színe fölé emelkedő, hatalmas, kerek leveleit kékesszürke víztaszító viaszréteg fedi, így a víz nem tapad meg rajta, hanem felületén gyöngyként lepergő cseppek képződnek. Kicsi termései, a „lótuszmagok”, az urnaszerűen kiszélesedett virágtengelybe süllyedve fejlődnek. Az óvilági szubtrópusi területek vízinövénye. Keményítőtartalmú, édeskés ízű gyöktörzsét sütvé, főzve, nyersen fogyasztják, a zseme leveleket levesbe, főzelékbe főzik, ételeket csomagolnak bele. A „lótuszmagot” pörkölve, főzve eszik, süteményekbe dolgozzák fel. Gyógynövényként is ismert. Kínában a tisztaság, a becsületesség és az erény jelképe. A hinduk mitológiájában a lótuszvirág a Föld trónusa, Buddhának pedig a lótusz (padma) volt a kedvenc virága.

5 Az Orchidea- és Broméliaház előtti évelőágyás közepén nyíló, kelet-ázsiai származású **kései végzetcserjének** (*Clerodendrum trichotomum*) nyár közepétől egészen őszig nyílnak rendkívül illatos, sötétrózsaszínű bimbóból fejlődő zöldesfehér virágai. Nemcsak virágai, hanem ősszel érő, vöröslő fellelű, tintakék bogyótermései is mutatósak. Virágai rendkívül illatosak, ám levele annál kellemetlenebb szagú. A végzetcserjék (*Clerodendrum*) többsége fagyérzékeny trópusi faj, a kései végzetcserje azonban néha még a mi kemény (-20°C) teleinket is átvészeli, vagy hajtásai visszafagynak ugyan, de töről újra hajt.

6 A Kertben több helyen is gyönyörködhetünk a rózsák virágaiban. A **rózsák** (*Rosa*) feltűnő szépségű s emellett változékony és hibridizációra hajlamos nemzetség. Több, főképp kelet-ázsiai fajtát vontak be sok száz évvel ezelőtt a nemesítésbe, melynek eredményeképpen ma már több mint tízezer fajtát tartanak számon. Dendrológiai gyűjteményünkben, a nagy becsben tartott vadrózsa fajok mellett, számtalan nemesített rózsafajtát nevelünk. A rózsanemesítés jó szemet és pontos kezet, nagy gondosságot, időt és pénzt igénylő feladat. Az üvegházak előtti szalagágyban a németországi vezető rózsanemesítő- és termesztő cég (W. Kordes’ Söhne) díjnyertes park-, talajtakaró- és tearózsái nyílnak. A Kordes rózsák nemcsak szépségük miatt figyelemreméltóak, hanem betegségekkel szembeni ellenálló-képességük miatt is.

SZEPTEMBERI PROGRAMJAINK:

- 2025. szeptember 7.** 14 óra: ÉLMÉNYMŰHELY: Festőnövények – növényi festékek
- 2025. szeptember 13.** 11 óra: TUDÓS TÚRA: Gyógyító növényeink
- 2025. szeptember 14.** 11 óra: ABIGÉL A KERTBEN – Zsurzs Kati nosztalgikus sétavezetése
- 2025. szeptember 21.** 11 óra, 14 óra: KOSZTÜMÖS MÚLTIDÉZŐ SÉTA, a Kulturális Örökség Napjai alkalmából

RÉSZLETEK:

